

Høringsnotat – regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021

Creo – forbundet for kunst og kultur er Norges største kunstnerorganisasjon med over 9.500 medlemmer. Creos medlemmer arbeider innenfor alle deler av kulturlivet; Blant disse finner vi utøvende musikere og artister, pedagoger, scenekunstnere, administrativt ansatte, musikkterapeuter, lyd- og lysteknikere og andre yrkesutøvere som har inntekt fra kunstneriske og kulturelle virksomheter.

Om kulturbudsjettet

Creo er veldig tilfredse med 2.25 milliarder i langsiktige korona-tiltak. Vi har vært tydelige på at kulturlivet trenger langsiktige ordninger for å komme ut av krisen og vi tror at denne kompensasjonen vil hjelpe kulturlivet videre. Vi forutsetter dog at ordningene vil forlenges og forsterkes utover første halvår ved behov. Dette gjør at kulturlivet kan planlegge for ny verdiskapning, beholde arbeidsplassene, skape fremtidig aktivitet og komme ut av krisen godt rustet for fremtiden. Dette betyr også at vi i fremtiden kan gå på konserter, forestillinger og festivaler, med all den positive effekt det har for den enkelte, for lokalsamfunnene og for Norge som samfunn og fellesskap.

Så registrerer vi at departementet selv har regnet ut at justert for midlertidige økninger som følge av covid-19 og rammeoverføringer av utgiftsformål mellom departementene, er økningen i budsjettforslaget på Kulturdepartementets budsjett på om lag 822,5 mill. kroner eller tilsvarende 4,1 pst. sammenlignet med Saldert budsjett 2020.¹

I budsjettet ligger også en gledelig styrking med nye 100 mill. kroner i stipender til

kunstnere. For mange av våre medlemmer betyr dette at de kan fortsette sine kunstnerskap, at vi også i denne vanskelige perioden får produsert viktig og nødvendig kunst, og at fremtiden kan se litt lysere ut for den enkelte kulturarbeidere.

Korona- begrensningene har gjort det umulig for institusjonene å opprettholde egeninntjening. Det er derfor positivt at regjeringen gir **140 millioner kroner i stimuleringsmidler til musikk- og scenekunstinstitusjonene** for å sikre aktivitet våren 2021. Institusjonene er ryggraden i vårt kulturliv, og forutsigbarhet og stabilitet i virksomhetene er avgjørende både for kunstnerisk aktivitet og for kunstnerne i denne krisetiden. Det er samtidig svært uheldig, og uforståelig, at ABE- reformens (avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen) bevilgningskutt, kamuflert som effektivisering, også i 2021 skal omfatte og ramme disse virksomhetene.

Bevilgningene til forsvarrets musikk er foreslått videreført både fra forsvarsdepartementet (60 %) og kulturdepartementet (40 %) på 2020-nivå. Stillingsrammen på 173 skal bli nådd i 2020. Dette innebærer at midler til produksjon av konserter etc. må vike for å kunne opprettholde de faste musikerstillingene. **Vi foreslår derfor at det bevilges ekstra midler over Kulturdepartementets budsjett, øremerket konserter og oppdrag rettet mot sivilsamfunnet.**

I forslaget til budsjettet satses det også på dansefeltet. Blant annet styrkes de regionale dansesentrene og kritikerroste Jo Stømgren kompani får viktige driftsmidler. Det frie dansefeltet har lenge vært under sterkt press, og selv om vi kunne ønsket en enda sterkere satsing her, er dette et skritt i riktig retning. Dog må vi få lov til å påpeke at forslaget om å overføre nye oppgaver til Kulturrådet innebærer en markant men lite transparent endring, uten at det er gjort rede for hva en slik maktkonsentrasjon og et slikt byråkratisk mellomledd vil bety for ytringsmangfoldet og den kunstneriske utviklingen. **Vi anmoder Stortinget om å kreve at det ikke overføres flere oppgaver til Norsk kulturråd som direktorat før rolle og mandat er utredet i dialog med bransjen.**

¹ Prop 1 S fra KUD, side 22.

Vi er også glade for en etterlengtet styrket satsing på **mangfold i kultursektoren** og en ytterligere **talentsatsing for barn og unge**.

Med forslaget til statsbudsjett for 2021 bekrefter regjeringen at overgangen til ny trossamfunnslov ikke svekker det ansvaret som stat og kommune har for finansieringen av tros- og livssynssamfunn. Rammebevilgningen til Den norske kirke er økt med 2,7% sammenlignet med saldert budsjett 2020. Den samlede overføringen fra kommunene var på 3.16 mrd (2019) og det er denne «andre pengesekken» som har størst betydning for Creos medlemmer. Derfor er overføringene til kommunene vel så viktig for den kirkelige økonomien som det som kommer fra staten. Det foreslåtte satsingen på kirkebygg fra før 1850 er positiv. Regjeringen foreslår å bruke 70 millioner til sikring av kulturhistoriske viktige kirker. Dette er et høyst tiltrengt tiltak fordi etterslepet på disse bygningene er betydelig.

Kulturdepartementet foreslår i budsjettet at ordningen med faste fordelingsnøkler for finansiering av de regionale kulturinstitusjonene avsluttes f.o.m 2021. Creo har allerede før budsjettframlegget stilt seg svært kritiske til dette, og er derfor tilfredse med at det ser ut til at det er flertall her på Stortinget for å stoppe denne foreslåtte endringen.

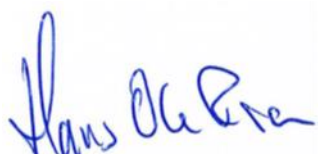
Skuespiller- og dansealliansen har vist seg som en solid og viktig institusjon for norsk kulturliv. Denne må videreføres og videreutvikles. Men spesielt koronaepidemien har vist oss at en slik institusjon også behøves for musikkfeltet, **vi ønsker derfor at det opprettes en Musikerallianse, og at det i budsjettet avsettes ½ million kroner til oppstart.**

Etter nedleggelsen av Rikskonsertene og opprettelsen av Kulturtanken har det oppstått et vakuum når det gjelder utviklingen av nye produksjoner på musikkdelen av skolesekkordningen. Sidestillingen av de ulike kunststartene i DKS har dessuten ført til at musikkandelen av programmene som tilbys skolene er tydelig redusert sammenliknet med tidligere. Det finnes heller ikke lengre noen som har et overordnet og helhetlig ansvar for å sørge for en samlet utvikling av musikkfeltet for barn og unge. Dette gjelder både kvalitetssikringen av produksjoner og formidlingen av dem innenfor Den kulturelle skolesekken, men også generelt for musikkens del har denne kunstformen mistet en nasjonal samlende aktør og faglig pådriver. **Vi foreslår derfor at det etableres et «Musikkbruket», etter modell av «Scenekunstbruket», og at det i budsjettet avsettes 7,5 millioner kroner til dette i oppstartsåret.** Disse to ordningene kan etableres under en felles paraply, som to likestilte avdelinger, hvor det i overbygning ligger fellesfunksjoner m.m. Det bør også utredes om deler av midlene til en slik etablering kan være en overføring av deler av de midlene Kulturtanken i dag har avsatt til musikk.

Kompensasjonsordningen for selvstendig næringsdrivende og frilansere

I budsjettforslaget fra Arbeids- og sosialdepartementet kan vi ikke se at de foreslår å forlenge kompensasjonsordningen for selvstendig næringsdrivende og frilansere. Kulturministeren har, gjennom sine forslag til forlengelser av koronatiltakene, erkjent at koronakrisen vil få store konsekvenser for kulturlivet og kulturnæringene langt inn i 2021. Det blir derfor særdeles merkelig at ikke ASD har sett de samme utfordringene. Det er 3500 kulturarbeidere som har dratt nytte av ordningen, og 20 000 selvstendig næringsdrivende totalt. **Vi forutsetter derfor at Stortinget ser alvoret i situasjonen og forlenger denne ordningen også i 2021.**

Med vennlig hilsen

Hans Ole Rian
Forbundsleder
Creo – forbundet for kunst og kultur